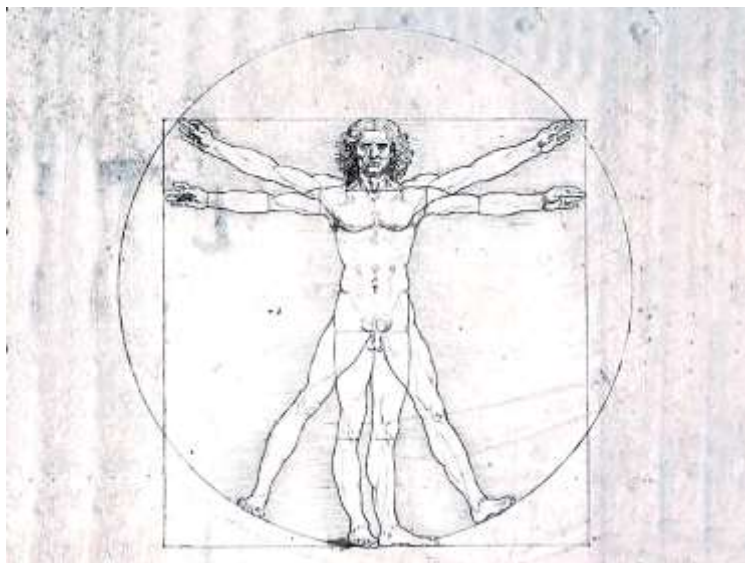

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

ЕКОЛОГІЧНІ ТА ВІКОВІ СКЛАДОВІ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

(Матеріали Міжнародної студентської наукової конференції
Рівне, 16-17 березня 2007 р.)

Рівне, 2007

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини. Матеріали Міжнародної студентської наукової конференції. Рівне, 16-17 березня 2007 р. Рівне, РДГУ, 2007. – 198 с.

Редакційна колегія:

- Воробйов А.М.** – професор, проректор з навчальної роботи, завідувач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ, Заслужений працівник освіти України – голова;
- Лико Д.В.** - професор, академік УЕАН, Заслужений працівник освіти України, декан психолого-природничого факультету РДГУ;
- Романюк В.Л.** – доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ
- Артемова О.І.** – доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;
- Безлюдна В.І.** - доцент кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ;
- Главінська О.Д.** – доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;
- Грюк І.Б.** – доцент, завідувач кафедри біології та прикладної екології РДГУ;
- Марциновський В.П.** – професор, завідувач кафедри анатомії та фізіології РДГУ;
- Мельник В.Й.** - доцент кафедри біології та прикладної екології РДГУ;
- Павелків В.Р.** – кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ.

Матеріали обговорені та рекомендовані до друку на засіданні науково-методичної ради психолого-природничого факультету РДГУ. Протокол № 3, від 9 березня 2007 р.

ЗМІСТ

Вступ	3
Павлов І.П. Лист до молоді	4
Секція I. Техногенне забруднення довкілля і розлади психіки та поведінки	5
Лико Д.В., Мельник В.Й. Вплив стану довкілля на здоров'я людей	5
Алтухова Анастасія. Вплив екологічних криз і катастроф на психічне здоров'я людини	8
Кравчук Володимир. Вплив та наслідки забруднення атмосферного повітря міста автотранспортом	11
Буткевич Сергій. До проблем становлення екологічної психології	14
Донець Світлана. Психологічні наслідки техногенних катастроф ..	15
Дідусенко Галина. Якість поверхневих вод Рівненщини	18
Денисюк Оксана. Екологічні складові психічного здоров'я	19
Ігнатієва Анастасія. Психологічні особливості дітей, що мешкають у зоні посиленого радіоекологічного контролю	22
Белеля Марина. Екологічна оцінка якості води р. Іква в межах Рівненської області	25
Кушнір В.М., Панасюк В.Ю., Кириченко О. Порушення психофізіологічних процесів і їх профілактика	27
Латюк Ірина. До проблеми визначення екологічної культури особистості	29
Лико Сергій. Зернисті фосфорити у сільськогосподарському виробництві	34
Максимець Оксана. Наслідки акумуляції радіонуклідів у деревині та продукції із деревини	36
Мантула М. Якість води р. Устя та здоров'я жителів міста	40
Миронець Марина. Роль реабілітаційної діяльності психологічної служби системи освіти у збереженні психологічного здоров'я постраждалих від техногенних катастроф	44
Ожаровська Світлана. Соціально-психологічна складова наслідків Чорнобильської катастрофи	46
Пілічук Ольга. Дослідження віддалених наслідків техногенних катастроф на прикладі переселених чорнобильців Миколаївської області	48

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини

Сахневич Людмила. Вплив промислових викидів Рокитнівського склозаводу на якість атмосферного повітря	51
Фількевич Вікторія. Техногенне забруднення довкілля і розлади психіки та поведінки	53
Хабаров Володимир. Дослідження внутрішнього опромінення населення контрольованої зони Рівненської АЕС.....	56
Хильчук Ольга. Вплив іонізуючого випромінювання на організм людини.....	58
Шаправський Олександр. Техногенне забруднення атмосферного повітря м. Рівне промисловими викидами КТП «Теплокомуненергія»	63
Секція II. Вікові та гендерні аспекти психічного здоров'я особистості	66
Осьмак Л.П., Андрущенко Оксана. Гендерні особливості конфліктної поведінки підлітків	66
Вітрук Алла. Негативний вплив телебачення на психіку підлітків ..	68
Галабурда Лідія. Професійні інтереси як компонент психічного здоров'я особистості	70
Гусаківська Світлана. Психологічні чинники адитивної поведінки підлітків.....	72
Дука Ольга. Здоровий спосіб життя в юнацькому віці: реальний погляд	80
Драченко Ольга. Гендерні особливості соціальної адаптації	82
Юрченко В.М., Замлинна Наталія. Гендерні особливості міжособистісних стосунків у дітей молодшого шкільного віку	85
Ковальчук Богдана. Феномен психічного здоров'я як об'єкт теоретичних досліджень	87
Ковтун Наталія. Зв'язок між особливостями стосунків у сім'ї та формуванням агресивних реакцій в юнацькому віці	90
Корольчук Ірина. Пам'ять в системі пізнавальної діяльності	93
Костючок Олег. Психологічні особливості впливу соціального статусу в групі на характер міжособистісних стосунків молодших школярів	95
Кужель Інна. Профілактика алкоголізму – основа психічного здоров'я нації	98
Лаворик Лариса. Наукові дослідження материнської сфери – проблеми та перспективи.....	100
Музичук Віта. Згубний вплив куріння на організм людини	103

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини

Назарець Людмила. Передумови адиктивної поведінки підлітків та фактори захисту тема.....	106
Почасвець Ірина. Гендерні та мотиваційні особливості формування звички тютюнопаління серед студентської молоді	108
Пясецька Ірина. Екологічні і вікові складові психічного здоров'я людини.....	110
Соботович Олександр. Особливості короткочасної пам'яті у студентів-біологів.....	113
Юрим Світлана. Моделювання пам'яті	115
Секція III. Діагностика та шляхи профілактики розладів психіки та поведінки	117
Руденко Н.М, Бейлах О.М. Аналіз рівня сформованості відповідальності студентів-першокурсників	117
Божок Яна. Вплив епілепсії на психічний розвиток і поведінку хворого.....	118
Неровня О.В., Вовк Анна. Психопатологічне функціонування у соціально-культурному контексті.....	121
Гомончук Катерина. Дослідження особливостей сприйняття соціальних феноменів студентами молодших курсів (на основі теорії Дж. Келлі).....	123
Гончарова Наталія. Інформаційні неврози: проблема діагностики і профілактики	126
Дубровський Роман. Переваги ДБСТ над школами-інтернатами у контексті попередження проявів девіантної поведінки	129
Зажицька Тетяна. Теоретичні та прикладні аспекти стилю.....	132
Зеленська О. Проблема погіршення стану здоров'я дітей і молоді в Україні та шляхи формування здорового способу життя	133
Юрченко В.М., Князева Анна. Соціально-психологічні установки українських студентів до сприймання людей інших національностей.....	135
Осьмак Л.П., Кордоба Інна. Комунікативна некомпетентність як чинник соціально дезадаптованої поведінки підлітків	138
Вікторія Косенко. Психологічні аспекти віктимної поведінки в підлітковому віці	139
Козішкurt Уляна. Агресивні тенденції в сучасному суспільстві: інстинкт чи інформаційний наслідок?	142
Кравець Віта. Формування сприятливого мікросередовища сім'ї.....	144
Лабик Юля. Психосоматичні розлади як проблема клінічної психології: регіональні аспекти	147

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини

Музичук Ірина. Усвідомлення сенсу життя як чинник самоактуалізації підлітків	151
Назаренко Ольга. Проблемы одаренности и гениальности	153
Остапович Ірина. Конструктивні копінг-стратегії.....	155
Поліщук Альона. Фобії-комплекси: причини і наслідки.....	158
Романів Наталія. Специфічні особливості виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування у різних типах навчальних закладів	160
Ромашевська Ольга. Нові шляхи діагностично-корекційної допомоги дітям з особливими потребами	164
Осьмак Л.П., Тирак Тетяна. Психопрофілактика деструктивних форм самоствердження підлітків	167
Усачик Ольга. Антистресорні властивості лікарських рослин – радіопротекторів.....	169
Хоровець Ірина. Психічне здоров'я як складова якості життя особистості	172
Чубко Мар'яна. Зростання патологій щитоподібної залози, викликаних радіаційним забрудненням деяких районів Рівненської області як один із чинників впливу на поведінку людини.....	175
Чекун Юлія. Профілактична дія радіопротекторів по подоланню проявів патогенезу ЦНС	179
Шевців М.В., Чикун Зоряна. Психофізіологічні механізми формування неврозів	181
Юрчук М. Люди і СНІД - знати, щоб жити	183
Янчук Катерина. Психологічні чинники виникнення розладів харчування та шляхи їх профілактики у старшокласниць	186
Відомості про авторів.....	190

ВПЛИВ ТА НАСЛІДКИ ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ МІСТА АВТОТРАНСПОРТОМ

Кравчук Валентина, студентка РДГУ

Науковий керівник: **Мельник В.Й., к. геогр. н, доц.**

Місто Рівне, як і будь-яке місто в Україні, насичене транспортною мережею. Тут наявний залізничний, повітряний, але найпоширенішим є автомобільний транспорт. Він становить найбільшу частку забруднення атмосфери та зміни якості повітря. Саме цим транспортом викидається величезна кількість забруднюючих речовин, які зумовлюють руйнування озонового шару, появу парникового ефекту та випадання кислотних дощів.

Викиди транспортних засобів складають біля 40% всіх шкідливих речовин, що потрапляють в атмосферу.

Найбільш поширеними токсичними речовинами, які забруднюють атмосферу, є: оксид вуглецю (CO), діоксид сірки (SO₂), оксиди азоту (NO_x), вуглеводні (C_nH_m), свинець, сажа, міграція яких при попаданні в атмосферне повітря призводить до утворення більш токсичних речовин.

Характер шкідливих речовин, що надходять у повітря, насамперед залежать від типу двигунів. Карбюраторні двигуни викидають в атмосферу більше шкідливих речовин ніж дизельні двигуни. Граничний вміст шкідливих речовин у відпрацьованих бензинових двигунів і дизелів наведено в табл.1.

Таблиця 1

Граничний вміст шкідливих речовин у відпрацьованих бензинових двигунів і дизелів

Назва речовин	Бензинові	Дизелі
Оксид вуглецю (CO),%	10	0,3
Вуглеводні (C _n H _m),%	2	0,5
Оксиди азоту (NO _x),%	0,6	0,2
Альдегіди (RCHO),%	0,2	0,005
Двооксид сірки, мг/л	0,003	0,015
Сажа, мг/м ³	100	2000
Сполуки свинцю, мг/м ³	60	-
Канцерогени (бенз-а-	25	10

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини

пірен), мг/л		
--------------	--	--

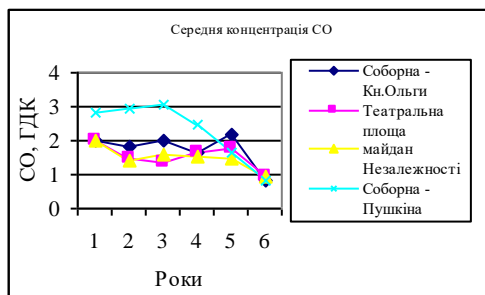
Нами проводились спостереження на перехрестях доріг, на в'їзді та виїзді із міста Рівне (Сарненське, Київське, Луцьке та Дубнівське кільце). Інтенсивність руху автотранспорту визначалась методом підрахунку кількості автомобілів різних типів по визначених маршрутах. В табл.2 наведено результати досліджень руху автотранспорту міста.

Таблиця 2

Результати досліджень руху автотранспорту на виїзних і в'їзних автомагістралях м. Рівне

Тип автомобіля	Кількість автомобілів, шт.		
	8 – 9 год.	13 – 14 год.	17 – 18 год.
Легкові	1066	1290	1340
Вантажні	162	220	203
Автобуси	314	319	398
Всього	1542	1829	1941

Проведені дослідження показують, що найбільш забрудненими є автотраси у напрямку Луцька та Дубно. В різні періоди доби, окрім 23 – 6 год., була визначена максимальна кількість автомобілів та максимальна концентрація оксиду вуглецю. Визначення концентрації оксидів вуглецю проводилось на перехрестях міста впродовж 2001 – 2006 рр. Динаміка забруднення атмосферного повітря м. Рівне оксидами вуглецю відображена на рисунку.

- 1-2001
- 2-2002
- 3-2003
- 4-2004
- 5-2005
- 6-2006

Дослідженнями встановлено, що вміст CO в атмосферному повітрі у 2005-2006 рр. зменшується.

Чисельність автотранспорту на вулицях міст постійно зростає. Це негативно впливає на самопочуття мешканців міста, чинячи як пряму так і опосередковану дію: шум, забруднення повітря і т. п. Особливо значне погіршення здоров'я спостерігається у населення яке

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини

проживає поблизу великих автомагістралей. Шум дратівливо впливає на людину, коли вона працює чи відпочиває. Він знижує продуктивність праці на 15 – 20%, суттєво підвищує ріст захворюваності, збуджує людину, тому вона стає нервовою, агресивною. У мешканців великих міст шум скорочує тривалість життя на 8 – 12 років.

Всі забруднюючі речовини, які містяться у відпрацьованих газах здатні впливати на розлади психіки та поведінку людини: оксид вуглецю отрує організм людини, в разі тривалої дії викликає безплідність; оксиди азоту здатні глибоко проникати в легені, викликаючи пошкодження їх тканин; великі концентрації вуглеводнів можуть призвести до наркотичного сп'яніння, викликають зміни в складі крові; сажа здатна спричинити ракові пухлини; сполуки свинцю викликають порушення функцій нервово-м'язової системи і мозку, особливо небезпечні для дітей, оскільки уповільнюють їх фізичний і розумовий розвиток.

Максимальні концентрації забруднюючих речовин в місті найчастіше реєструються на вулицях з багатоповерховими будівлями і на протяжних міських автомагістралях під час заторів, а також на зупинках перед світлофором.

Автомобільний транспорт, як домінуючий вид транспорту щодо забруднення атмосфери потребує першочергової уваги. Повсюдно йдуть пошуки удосконалення двигунів, систем нейтралізації відпрацьованих газів, підвищення якості автомобільного пального, передусім зниження у ньому вмісту свинцю, сірки. Суттєвими у зменшенні впливу автотранспорту на повітряний басейн вважаються пошуки вдосконалення експлуатації автомобілів, якості автомобільних доріг. Потрібні оптимальне планування автотрас, якість покриття на них та спорудження захисних зон вздовж автодоріг.

Список використаних джерел

1. Говорун А.Г., Скорчено В.Ф., Худолій М.М. Транспорт і навколишнє середовище. – К.: Урожай, 1992.
2. Гутаревич Ю.Ф., Зеркалов Д.В., Говорун А.Г., Копач А.О., Мержиевська Л.П. Екологія автомобільного транспорту: Навч. посіб. – К.: Основа, 2002.
3. Мацнев А.І., Проценко С.Б., Саблій Л.А. Моніторинг та інженерні методи охорони довкілля.: Навч. посібн. – Рівне: ВАТ „Рівненська друкарня”, 2000.